

Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України

Переклад затверджений

Генеральний директор Урядового офісу
координації європейської та
євроатлантичної інтеграції
Секретаріату Кабінету Міністрів України
(найменування посади)

(підпис)

О.В. Стефанішина
(ініціали та прізвище)

25 *квітня* 20__ р.

1989L0391 — UA — 11.12.2008 — 003.001

Цей документ слугує суто засобом документування, і установи не несуть жодної
відповідальності за його зміст

►В

ДИРЕКТИВА РАДИ

від 12 червня 1989 року

про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та
охорони здоров'я працівників на роботі

(89/391/ЄЕС)

(ОВ L 183, 29.06.1989, с. 1)

Зі змінами та доповненнями, внесеними:

		Офіційний вісник		
		№	сторінка	дата
<u>М1</u>	<u>РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1882/2003 від 29 вересня 2003 року.</u>	L 284	1	31.10.2003
► <u>М2</u>	<u>ДИРЕКТИВОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2007/30/ЄС Текст стосується ЄЄП від 20 червня 2007 року.</u>	L 165	21	27.06.2007
► <u>М3</u>	<u>РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1137/2008 від 22 жовтня 2008 року.</u>	L 311	1	21.11.2008

Цей документ слугує суто засобом документування, і установи не несуть жодної відповідальності за його зміст

►В

ДИРЕКТИВА РАДИ

від 12 червня 1989 року

про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі

[\(89/391/ЄЕС\)](#)

(ОБ L 183, 29.06.1989, с. 1)

Зі змінами та доповненнями, внесеними:

		Офіційний вісник		
		№	сторінка	дата
М1	РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1882/2003 від 29 вересня 2003 року.	L 284	1	31.10.2003
►М2	ДИРЕКТИВОЮ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ 2007/30/ЄС Текст стосується ЄЕП від 20 червня 2007 року.	L 165	21	27.06.2007
►М3	РЕГЛАМЕНТОМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ (ЄС) № 1137/2008 від 22 жовтня 2008 року.	L 311	1	21.11.2008

Виправлено:

[►С1](#)

[Виправленням, ОБ L 275, 05.10.1990, с. 42 \(89/391\)](#)

[▼В](#)

ДИРЕКТИВА РАДИ

від 12 червня 1989 року

про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі

[\(89/391/ЄЕС\)](#)

РАДА ЄВРОПЕЙСЬКИХ СПІВТОВАРИСТВ,

Беручи до уваги Договір про заснування Європейського економічного співтовариства, зокрема його статтю 118а,

Беручи до уваги пропозицію Комісії (1), складену після консультації з Дорадчим комітетом з безпеки, гігієни та охорони здоров'я на роботі,

У співпраці з Європейським Парламентом (2),

Беручи до уваги висновок Економічно-соціального комітету (3),

Оскільки стаття 118а Договору передбачає ухвалення Радою у форматі директив мінімальних вимог до заохочення до покращень, зокрема в робочому середовищі, щоб гарантувати кращий рівень забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників;

Оскільки ця Директива не визнає допустимим будь-яке зниження рівнів охорони, що вже досягнуті в окремих державах-членах, держави-члени мають зобов'язання на підставі Договору заохочувати до покращення умов в цій сфері та до гармонізації умов зі збереженням вже досягнутих покращень;

Оскільки відомо, що працівники можуть піддаватись впливу небезпечних екологічних факторів на робочому місці в ході їхньої трудової діяльності;

Оскільки, відповідно до статті 118а Договору, такі директиви повинні уникати накладення адміністративних, фінансових та правових обмежень, які будуть стримувати створення та розвиток малих та середніх підприємств;

Оскільки Повідомлення Комісії про її програму щодо безпеки, гігієни та здоров'я на робочих місцях (4) передбачає ухвалення директив, що призначених гарантувати безпеку та охорону здоров'я працівників;

Оскільки Рада, в своїй Резолюції від 21 грудня 1987 року про безпеку, гігієну та охорону здоров'я на робочих місцях (5), взяла до відома намір Комісії подати Раді у найближчому майбутньому Директиву про організацію безпеки та охорони здоров'я працівників на робочому місці;

Оскільки в лютому 1988 року Європейський Парламент ухвалив чотири резолюції після обговорення внутрішнього ринку та захисту працівників; оскільки ці резолюції закликали Комісію розробити рамкову Директиву, яка б стала основою для спеціальних директив, що охоплюють всі ризики, пов'язані з безпекою та охороною здоров'я на робочому місці;

Оскільки держави-члени несуть відповідальність за заохочення до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на їхній території; оскільки вживання заходів з охорони здоров'я та забезпечення безпеки працівників на роботі також допомагає, в деяких випадках, зберегти здоров'я та, можливо, забезпечити безпеку осіб, які проживають з такими працівниками;

Оскільки законодавчі системи держав-членів, що охоплюють питання безпеки та охорони здоров'я на робочому місці, мають значні відмінності та потребують покращення; оскільки національні положення в цій сфері, до складу яких часто входять технічні специфікації та/або стандарти саморегулювання, можуть привести до різних рівнів безпеки та охорони здоров'я і дозволити конкуренцію за рахунок безпеки та здоров'я;

Оскільки розповсюдженість нещасних випадків на робочому місці та професійних хвороб все ще перебуває на занадто високому рівні; оскільки, необхідно негайно запровадити або покращити превентивні заходи для збереження безпеки та охорони здоров'я працівників та забезпечення вищого рівня захисту;

Оскільки, для забезпечення вищого рівня захисту, працівники та/або їхні представники повинні бути поінформовані про ризики для їхньої безпеки та здоров'я та про заходи, необхідні для зниження або усунення зазначених ризиків; оскільки вони також мають бути здатні долучитись шляхом збалансованою участі, відповідно до національних законодавств та/або практик, до забезпечення вжиття необхідних заходів захисту;

Оскільки необхідно запровадити інформування, діалог та збалансовану участь у забезпеченні безпеки та охорони здоров'я між працедавцями та працівниками та/або їхніми представниками шляхом застосування належних процедур та інструментів, відповідно до національних законодавств та/або практик;

Оскільки підвищення рівня безпеки, гігієни та охорони здоров'я працівників на роботі становить мету, яка не повинна підпорядковуватись суто економічним міркуванням;

Оскільки працедавці зобов'язані бути поінформованими про останні досягнення в технологіях та наукових досягненнях щодо облаштування робочого місця, з урахуванням властивих для їхнього підприємства ризиків, та відповідно інформувати представників працівників, які застосовують права участі відповідно до цієї Директиви таким чином, щоб мати можливість забезпечити кращий рівень безпеки та охорони здоров'я працівників;

Оскільки положення цієї Директиви застосовуються без обмеження суворіших наявних або майбутніх положень Співтовариства до всіх ризиків та, зокрема, до ризиків, що виникають у зв'язку з використанням під час роботи хімічних речовин, фізичних факторів та біологічних засобів, зазначених в Директиві 80/1107/ЄЕС (6), з останніми змінами і доповненнями, внесеними Директивою 88/642/ЄЕС (7);

Оскільки, відповідно до Рішення 74/325/ЄЕС (8), були проведені консультації Комісії з Дорадчим комітетом з безпеки, гігієни та охорони здоров'я на робочих місцях з приводу розробки пропозицій в цій сфері;

Оскільки необхідно створити комітет, члени якого призначатимуться державами-членами, для допомоги Комісії під час внесення з метою технічної адаптації змін до окремих Директив, передбачених в цій Директиві.

УХВАЛИЛА ЦЮ ДИРЕКТИВУ:

СЕКЦІЯ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1

Предмет

1. Ця Директива має на меті запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі.
2. З цією метою вона містить загальні принципи запобігання професійним ризикам, забезпечення безпеки та охорони здоров'я, усунення факторів ризику та аварійних ситуацій, інформування, консультування, збалансованої участі відповідно до національних законодавств та/або практик, підготовку працівників або їхніх представників, а також загальні настанови для запровадження зазначених принципів.
3. Ця Директива не обмежує застосування наявних або майбутніх положень на національному рівні або рівні Співтовариства, які є сприятливішими для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі.

Стаття 2

Сфера застосування

1. Ця Директива застосовується до всіх секторів діяльності, як державних так і приватних (промислового, сільськогосподарського, комерційного, адміністративного, сектору обслуговування, освітнього, сектору культури, сектору дозвілля та ін.).
2. Ця Директива не застосовується у випадку неминучого конфлікту між нею та характеристиками, що властиві певним спеціальним напрямкам діяльності у сфері державної

служби, таким як збройні сили чи поліція, або певним спеціальним напрямом діяльності служб цивільної оборони.

У такому випадку безпека та охорона здоров'я працівників повинна бути забезпечена, наскільки це можливо, з урахуванням цілей цієї Директиви.

Стаття 3

Терміни та означення

Для цілей цієї Директиви застосовуються наведені терміни мають таке значення:

- (a) працівник: будь-яка особа, найнята працедавцем, враховуючи стажерів та учнів, але за винятком домашньої прислуги;
- (b) працедавець: фізична або юридична особа, яка має трудові відносини з працівником та несе відповідальність за підприємство та/або установу;
- (c) представник працівників, на якого покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників: будь-яка обрана особа, обрання або призначення якої відбулося відповідно до національних законодавств та/або практик для представництва працівників у випадку виникнення проблем, пов'язаних із забезпеченням безпеки та охороною здоров'я працівників на роботі;
- (d) запобігання: всі кроки або заходи, вжиті або заплановані на всіх етапах роботи на підприємстві, спрямовані на запобігання або скорочення професійних ризиків.

Стаття 4

1. Держави-члени вживають необхідних кроків для забезпечення поширення на працедавців, працівників та представників працівників дії правових положень, необхідних для імплементації цієї Директиви.

2. Зокрема держави-члени повинні забезпечити належний контроль та нагляд.

СЕКЦІЯ II

ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦЕДАВЦЯ

Стаття 5

Загальні положення

1. Працедавець зобов'язаний забезпечувати безпеку та охорону здоров'я працівників в кожному пов'язаному з роботою аспекті.

2. Якщо, відповідно до статті 7(3), працедавець залучає компетентні зовнішні служби або осіб, це не звільняє його від відповідальності у цій сфері.

3. Обов'язки працівників у сфері безпеки та охорони здоров'я на роботі не повинні впливати на принцип відповідальності працедавця.

4. Ця Директива не обмежує права держав-членів передбачати виключення або обмеження відповідальності працедавців у випадках, що виникають внаслідок незвичайних та непередбачуваних обставин поза межами контролю працедавця або внаслідок виняткових подій, наслідків яких було неможливо уникнути, незважаючи на ужиття всіх належних заходів.

Держави-члени не зобов'язані використовувати право, зазначене в першому підпараграфі.

Стаття 6

Загальні обов'язки працедавців

1. В рамках своїх обов'язків працедавець вживає заходів, необхідних для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, у тому числі запобігання професійним ризикам, забезпечення інформування та підготовка, а також необхідної організації та засобів.

Працедавець повинен стежити за необхідністю коригування зазначених заходів для врахування зміни обставин, а також прагнути до покращення існуючої ситуації.

2. Працедавець запроваджує заходи, передбачені в першому підпараграфі параграфу 1 на основі таких загальних принципів запобігання:

- (a) уникнення ризиків;
- (b) оцінка ризиків, яких неможливо уникнути;
- (c) подолання ризиків у джерелі їх виникнення;
- (d) адаптація роботи до людини, зокрема, що стосується облаштування робочих місць, вибору робочого обладнання та вибору методів роботи і виробництва, з метою, зокрема, полегшення одноманітної роботи та роботи з попередньо визначеною швидкістю роботи та зменшення їхнього впливу на здоров'я.
- (e) адаптація до технічного прогресу;
- (f) заміна небезпечних речовин на безпечні або менш небезпечні;
- (g) розроблення узгодженої загальної політики запобігання, яка охоплює технології, організацію робочого процесу, умови праці, соціальні стосунки та вплив факторів, пов'язаних з робочим середовищем;
- (h) надання пріоритету колективним заходам захисту у порівнянні з індивідуальними заходами захисту;
- (i) надання належних інструкцій працівникам.

3. Не обмежуючи застосування інших положень цієї Директиви, працедавець повинен, з урахуванням характеру напрямів діяльності підприємства та/або установи:

- (a) оцінювати ризики для здоров'я та безпеки працівників, *між іншим*, під час вибору робочого обладнання, хімічних речовин або препаратів, що використовуються, а також під час обладнання робочих місць.

Після такої оцінки та в разі необхідності запобіжні заходи та запроваджені працедавцем методи роботи і виробництва обов'язково повинні:

- забезпечувати підвищення рівня захисту, яким забезпечені працівники у питанні безпеки та охорони здоров'я,
- бути інтегрованими в комплекс напрямів діяльності підприємства та/або установи на всіх рівнях ієрархії;
- (b) якщо він доручає виконання завдань якомусь працівнику, враховувати можливості цього працівника у питанні охорони здоров'я і безпеки;
- (c) забезпечувати проведення щодо планування та введення нових технологій консультацій з працівниками та/або їхніми представниками у питаннях наслідків вибору обладнання, робочих умов та робочого середовища для безпеки та здоров'я працівників;
- (d) вживати належних заходів для забезпечення того, щоб лише працівники, які отримали належні інструкції, могли мати доступ до ділянок із значною та специфічною небезпекою.

4. Не обмежуючи застосування інших положень цієї Директиви, у випадку, коли декілька підприємств спільно використовують робочу територію, працедавці повинні співпрацювати над запровадженням положень із забезпечення безпеки, охорони здоров'я та гігієни праці та, з урахуванням характеру таких напрямів діяльності, повинні координувати їхні дії в сферах захисту та запобігання професійним ризикам, а також інформувати про зазначені ризики один одного та їхніх відповідних працівників та/або представників працівників.

5. Заходи, пов'язані з безпекою, гігієною та охороною здоров'я на роботі не повинні, за жодних обставин, призводити до фінансових витрат з боку працівників.

Стаття 7

Служби захисту та запобігання

1. Не обмежуючи обов'язків зазначених в статтях 5 та 6, працедавець призначає одного або декількох працівників, які будуть займатись діяльністю, пов'язаною з захистом від ризиків та запобіганням професійним ризикам на підприємствах та/або в установах.

2. Призначені працівники не можуть бути поставлені у несприятливе становище через їхню діяльність, пов'язану із захистом від ризиків та запобіганням професійним ризикам.

Призначеним працівникам необхідно забезпечити достатньо часу для того, щоб вони мали можливість виконувати свої обов'язки, що виникають на підставі цієї Директиви.

3. Якщо такі захисні та запобіжні заходи не можуть бути організовані внаслідок відсутності компетентного персоналу на підприємстві та/або в установі, працедавець повинен залучити компетентні зовнішні служби або компетентних зовнішніх осіб.

4. У випадку, коли працедавець залучає такі служби або таких осіб, він повинен поінформувати їх про фактори, щодо яких відомо або є припущення про їхній вплив на безпеку та здоров'я працівників, а також вони повинні мати доступ до інформації, зазначеної в статті 10(2).

5. В всіх випадках:

- призначені працівники повинні мати необхідні здібності та необхідні можливості,
- зовнішні служби або особи, які надають консультації, повинні мати необхідні професійні навички, а також необхідні персональні та професійні можливості, та
- кількість призначених працівників та зовнішніх служб або осіб, які надають консультації, повинна бути достатньою

для того, щоб займатись організацією захисних та запобіжних заходів, з урахуванням розміру підприємства та/або установи та/або загроз для працівників та поширення таких загроз по підприємству та/або установі.

6. Відповідальність за захист від ризиків для здоров'я та безпеки та запобігання ним, що є предметом цієї статті, покладається на одного або декількох працівників, одну службу або окремі служби, незалежно від того чи є ці служби внутрішніми або зовнішніми для підприємства та/або установи.

В разі необхідності працівник(и) або агенція(і) повинні співпрацювати.

7. Держави-члени можуть визначати з урахуванням характеру напрямів діяльності та розміру підприємств, категорії підприємств, на яких працедавець, за умови його компетентності, може самостійно нести відповідальність за заходи, зазначені в параграфі 1.

8. Держави-члени визначають необхідні повноваження та професійні навички, зазначені в параграфі 5.

Вони можуть визначити достатню кількість, зазначену в параграфі 5.

Стаття 8

Надання першої допомоги, гасіння пожеж та евакуація працівників, серйозні та неминучі небезпеки

1. Працедавець повинен:

- вжити необхідних заходів для надання першої допомоги, гасіння пожеж та евакуації працівників, адаптованих до характеру напрямів діяльності та розмірів підприємства та/або установи та з урахуванням інших присутніх осіб,
- налагоджувати будь-які необхідні контакти із зовнішніми службами, зокрема, що стосується надання першої медичної допомоги, невідкладної медичної допомоги, аварійно-рятувальних

робіт та гасіння пожеж.

2. Відповідно до параграфу 1, працедавець повинен, *між іншим*, для надання першої медичної допомоги, гасіння пожеж та евакуації працівників призначати працівників, які повинні вживати такі заходи.

Кількість таких працівників, їхня підготовка та доступне для них обладнання мають бути адекватними, з урахуванням розміру та/або специфіки загроз підприємства та/або установи.

3. Працедавець повинен:

- (a) якомога раніше інформувати всіх працівників, яким загрожує або може загрозувати ризик серйозної та неминучої небезпеки, а також про кроки, що були вжиті або повинні бути вжиті для захисту;
- (b) вживати заходів або надавати інструкції для того, щоб надати працівникам можливість у випадку серйозної, неминучої та невідвортної небезпеки зупинити роботу та/або негайно залишити робоче місце і перейти до безпечного місця;
- (c) крім належним чином обґрунтованих виняткових ситуацій, утримуватись від прохання до працівників відновити роботу у робочій ситуації, коли все ще існує серйозна та неминуча небезпека.

4. Працівники, які у випадку серйозної, неминучої та невідвортної небезпеки залишили свої робочі місця та/або небезпечну зону, не повинні ставитись у несприятливе становище внаслідок їхньої дії та повинні бути захищеними від шкідливих і необґрунтованих наслідків згідно з національними законодавствами та/або практиками.

5. Працедавець забезпечує можливість для всіх працівників у випадку серйозної та неминучої небезпеки для їхньої власної безпеки та/або для безпеки інших осіб та коли немає можливості зв'язатися з безпосереднім керівником, відповідальним за це, вживати відповідних заходів з урахуванням їхніх знань та технічних засобів, які вони мають у розпорядженні, для уникнення наслідків такої небезпеки.

Їхні дії не повинні ставити їх у будь-яке несприятливе становище, якщо тільки вони не діяли необачно або з їхнього боку не була допущена недбалість.

Стаття 9

Різні обов'язки працедавців

1. Працедавець повинен:

- (a) мати оцінку ризиків для безпеки та здоров'я, враховуючи ті, що стосуються груп працівників, що піддаються особливим ризикам;
- (b) визначати які заходи безпеки необхідно вживати та, в разі необхідності, які засоби захисту необхідно використовувати;
- (c) вести перелік нещасних випадків на робочому місці, які призвели до непрацездатності працівника на строк, що перевищує три робочі дні;
- (d) складати для відповідальних органів та відповідно до національних законодавств та/або практик звіти про нещасні випадки на робочому місці, внаслідок яких постраждали його працівники.

2. Держави-члени визначають, з урахуванням характеру напрямів діяльності та розміру підприємств, обов'язки, що повинні бути виконані різними категоріями підприємств щодо складення документів, передбачених параграфом 1 (a) та (b) та під час підготовки документів, передбачених в параграфі 1 (c) та (d).

Стаття 10

Інформування працівників

1. Працедавець повинен вжити належних заходів для того, щоб працівники та/або їхні представники на підприємстві та/або в установі отримували, відповідно до національних

законодавств та/або практик, які можуть між іншим враховувати розмір підприємства та/або установи, всю необхідну інформацію щодо:

- (a) ризиків для безпеки та здоров'я, а також захисних та запобіжних заходів, що стосуються як підприємства та/або установи взагалі, так і кожного типу робочого місця та/або виду роботи;
- (b) заходів, вжитих відповідно до статті 8(2).

2. Працедавець вживає належних заходів для того, щоб працедавці працівників зовнішніх підприємств та/або установ, які залучені для роботи на його підприємстві та/або в установі, отримували, відповідно до національних законодавств та/або практик, належну інформацію стосовно питань, зазначених в параграфі 1 (a) та (b), яка має надаватись зазначеним працівникам.

3. Працедавець повинен вживати належних заходів для того, щоб працівники, які мають спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, або представники працівників, що мають спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, мали доступ для виконання їхніх службових обов'язків та згідно з національними законодавствами та/або практиками, до:

- (a) оцінки ризиків та заходів безпеки, зазначених в статті 9(1)(a) та (b);
- (b) переліку та звітів, зазначених в статті 9(1)(c) та (d);
- (c) інформації, отриманої в результаті захисних та запобіжних заходів, інспекційними агенціями та органами, відповідальними за безпеку та охорону здоров'я.

Стаття 11

Консультація з працівниками та участь працівників

1. Працедавці повинні проводити консультації з працівниками та/або їхніми представниками і дозволяти їм брати участь в обговореннях всіх питань, пов'язаних з безпекою та охороною здоров'я.

Це передбачає:

- консультації з працівниками,
- право працівників та/або їхніх представників надавати пропозиції,
- збалансовану участь відповідно до національних законодавств та/або практик.

2. Працівники або представники працівників, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, повинні брати збалансовану участь відповідно до національних законодавств та/або практик або з ними заздалегідь та в належний час працедавець повинен провести консультації щодо:

- (a) будь-якого заходу, який може мати істотний вплив на безпеку та здоров'я.
- (b) призначення працівників, зазначених в статтях 7(1) та 8(2) та видів діяльності, зазначених в статті 7(1);
- (c) інформації, зазначеної в статтях 9(1) та 10;
- (d) залучення, в разі необхідності, компетентних служб або осіб, що є зовнішніми для підприємства та/або установи, як зазначено в статті 7(3);
- (e) планування та організації підготовки, зазначеної в статті 12.

3. Представники працівників, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, мають право просити працедавця вжити належних заходів та подавати йому пропозиції з цією метою для зменшення загроз для працівників та/або усунення джерел небезпеки.

4. Зазначені в параграфі 2 працівники та зазначені в параграфах 2 та 3 представники працівників не повинні бути у несприятливому становищі через їхні відповідні дії, зазначені в параграфах 2 та 3.

5. Працедавці повинні забезпечувати представникам працівників, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, достатньо вільного часу без втрати оплати праці та забезпечувати їх необхідними засобами для того, щоб дати можливість таким представникам реалізовувати їхні права та обов'язки, що виникають на підставі цієї Директиви.

6. Працівники та/або їхні представники мають право, на підставі національного законодавства та/або практики, подавати оскарження до органу, який відповідає за безпеку та охорони здоров'я на роботі, якщо вони вважають, що вжиті працедавцем заходи та залучені ним засоби є неналежними для забезпечення охорони праці.

Представники працівників повинні мати можливість подавати свої коментарі під час інспекційних візитів компетентного органу.

Стаття 12

Підготовка працівників

1. Працедавець повинен забезпечити отримання кожним працівником відповідної підготовки з питань безпеки та охорони здоров'я, зокрема у формі інформації та інструкцій, адаптованих до його робочого місця або роботи:

- під час прийняття на роботу,
- у випадку переведення або зміни роботи,
- у випадку введення нового робочого обладнання або зміни в обладнанні,
- в разі запровадження будь-якої нової технології.

Підготовка повинна:

- бути адаптованою з метою врахування нових або змінених ризиків, та
- у випадку необхідності періодично проводитись повторно.

2. Працедавець повинен забезпечити отримання фактично працівниками із зовнішніх підприємств та/або установ, які були залучені до робіт на його підприємстві та/або в його установі, належних інструкцій щодо ризиків для здоров'я та безпеки під час їхньої діяльності на його підприємстві та/або в його установі.

3. Представники працівників, що мають спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, мають право на отримання належної підготовки.

4. Підготовка, зазначена в параграфах 1 та 3, не може проводитись за рахунок працівників або представників працівників.

Підготовка, зазначена в параграфі 1, повинна проводитись в робочий час.

Підготовка, зазначена в параграфі 3, повинна проводитись в робочий час або відповідно до національної практики, в межах або поза межами підприємства та/або установи.

СЕКЦІЯ III

ОБОВ'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 13

1. Кожен працівник несе відповідальність за те, щоб дбати, наскільки це можливо, про свою власну безпеку та здоров'я, а також про безпеку та здоров'я інших осіб, на яких мають негативний вплив його ►С1 дії чи бездіяльність ◀ на роботі, відповідно до його підготовки та інструкцій, наданих його працедавцем.

2. З цією метою працівники повинні, зокрема, відповідно до їхньої підготовки та наданих працедавцем інструкцій:

- (a) правильно користуватись устаткуванням, апаратуру, інструменти, небезпечні речовини, транспортне обладнання та інші засоби виробництва;
- (b) правильно користуватись надані їм засоби індивідуального захисту, а після використання повертати їх на своє місце;
- (c) утримуватись від відключення, зміни або довільного вилучення пристроїв безпеки, встановлених на устаткуванні, апаратурі, інструментах, виробничих об'єктах та будівлях, а також правильно користуватись такими пристроями безпеки;
- (d) негайно інформувати працедавця та/або працівників, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників про будь-яку робочу ситуацію щодо якої вони мають обґрунтовані підстави вважати, що остання становить серйозну та безпосередню загрозу для безпеки та здоров'я, а також про будь-які недоліки у системах захисту;
- (e) співпрацювати, відповідно до національної практики, з працедавцем та/або працівниками, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, протягом часу, необхідного для того, щоб дозволити виконання всіх завдань або вимог, передбачених компетентним органом для забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі;
- (e) співпрацювати відповідно до національної практики з працедавцем та/або працівниками, на яких покладено спеціальні обов'язки із забезпечення безпеки та охорони здоров'я працівників, протягом часу, необхідного для того, щоб дозволити працедавцю забезпечити безпечні робоче середовище та умови праці, які б не становили жодного ризику для безпеки та здоров'я в межах їхньої сфери діяльності.

СЕКЦІЯ IV

ІНШІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 14

Нагляд за станом здоров'я

1. Для забезпечення отримання працівниками нагляду за станом здоров'я, який відповідає ризикам для здоров'я та безпеки, яким вони піддаються на роботі, повинні бути введені заходи відповідно до національного законодавства та/або практик.
2. Зазначені у параграфі 1 заходи мають бути такими, щоб кожен працівник, якщо він того забажає, міг регулярно отримувати нагляд за станом здоров'я.
3. Нагляд за станом здоров'я може входити до складу національної системи охорони здоров'я.

Стаття 15

Групи ризику

Особливо чутливі групи ризику повинні отримувати захист від небезпек, які мають вплив саме на них.

Стаття 16

Окремі директиви — зміни та доповнення—

Загальна сфера застосування цієї Директиви

1. Рада, що діє на пропозицію Комісії, яка ґрунтується на статті 118а Договору, повинна ухвалити окремі директиви, *зокрема* в сферах, зазначених в додатку.
2. Ця Директива та, не обмежуючи зазначеної в статті 17 процедури про технічні узгодження, окремі директиви можуть бути змінені та доповнені відповідно до процедури, передбаченої в

статті 118а Договору.

3. Положення цієї Директиви застосовуються у повному обсязі до всіх сфер, охоплених окремими директивами, не обмежуючи застосування суворіших та/або спеціальних положень, що містяться в таких окремих директивах.

[▼M3](#)

Стаття 17

Процедура комітету

1. Комітет допомагає Комісії здійснювати узгодження суто технічного характеру до окремих директив, передбачених в статті 16(1) для того, щоб врахувати:

- (a) ухвалення директив в сфері технічної гармонізації та стандартизації;
- (b) технічний прогрес, зміни в міжнародних нормативних актах або специфікаціях та нові дані.

Такі інструменти, призначені для внесення змін і доповнень до несуттєвих елементів окремих директив, ухвалюють відповідно до регуляторної процедури з ретельним вивченням, зазначеної в параграфі 2. У випадку невідкладної терміновості Комісія може скористатись терміновою процедурою, зазначеною в параграфі 3.

2. У випадку покликання на цей параграф, — застосовуються стаття 5а(1)-(4) та стаття 7 Рішення 1999/468/ЄС, з урахуванням положень статті 8 зазначеного рішення.

3. У випадку покликання на цей параграф, — застосовуються стаття 5а(1), (2), (4) та (6) та стаття 7 Рішення 1999/468/ЄС, з урахуванням положень статті 8 зазначеного рішення.

[▼M2](#)

Стаття 17а

Звіти про імплементацію

1. Кожні п'ять років держави-члени повинні подавати єдиний звіт Комісії про практичну імплементацію цієї Директиви та окремих директив, у значенні статті 16(1), із зазначенням позицій соціальних партнерів. В звіті надається оцінка різним аспектам, пов'язаним з практичною імплементацією різних директив та, якщо це є належним та доступним, надається розподіл даних за статтю.

2. Структура звіту разом із анкетною, в якій зазначається зміст звіту, визначається Комісією у співпраці з Дорадчим комітетом з безпеки та охорони здоров'я на роботі.

Звіт включає загальну частину, яка стосується положень цієї Директиви, пов'язану із загальними принципами та аспектами, застосовними до всіх директив, зазначених в параграфі 1.

Загальна частина доповнюється спеціальними главами про імплементацію кожного з окремих аспектів кожної директиви, у тому числі спеціальними показниками за їх наявності.

3. Комісія подає структуру звіту разом із згаданою вище анкетною, в якій зазначений зміст звіту, державам-членам, щонайменше за шість місяців до завершення періоду, охопленого звітом. Звіт передається Комісії протягом 12 місяців після завершення п'ятирічного періоду, на який він поширюється.

4. Використовуючи ці звіти як основу Комісія оцінює імплементацію зазначених директив з точки зору їхньої релевантності, наукових досліджень та нових наукових знань в різних сферах, що розглядаються. Протягом 36 місяців після завершення п'ятирічного періоду вона інформує Європейський Парламент, Раду, Європейський економічно-соціальний комітет та Дорадчий комітет з безпеки та охорони здоров'я про результати такої оцінки та, в разі необхідності, про будь-які ініціативи, спрямовані на покращення функціонування регуляторних рамок.

5. Перший звіт повинен охоплювати період з 2007 року по 2012 рік.

[▼B](#)

Стаття 18

Прикінцеві положення

1. Держави-члени повинні ввести в дію закони, підзаконні нормативно-правові акти та адміністративні положення, необхідні для дотримання вимог цієї Директиви до 31 грудня 1992 року.

Вони негайно інформують про це Комісію.

2. Держави-члени передають Комісії тексти положень національного законодавства, які вони вже ухвалили або ухвалюють у сфері регулювання цієї Директиви.

[► M2](#) _____

[▼ B](#)

Стаття 19

Цю Директиву адресовано державам-членам.

ДОДАТОК

Перелік категорій, зазначених в статті 16(1)

- Робочі місця
- Робоче обладнання
- Засоби індивідуального захисту
- Робота з пристроями, що оснащені візуальним дисплеєм
- Оброблення важких вантажів, що несе ризик травм спини
- Тимчасові або мобільні робочі майданчики
- Рибальство та сільське господарство

([1](#)) ОВ № С 141, 30.05.1988, с. 1.

([2](#)) ОВ № С 326, 19.12.1988, с. 102, та ОВ № С 158, 26.06.1989.

([3](#)) ОВ № С 175, 04.07.1988, с. 22.

([4](#)) ОВ № С 28, 03.02.1988, с. 3.

([5](#)) ОВ № С 28, 03.02.1988, с. 1.

([6](#)) ОВ № L 327, 03.12.1980, с. 8.

([7](#)) ОВ № L 356, 24.12.1988, с. 74.

([8](#)) ОВ № L 185, 09.07.1974, с. 15.